
Janki Dolne, st. 11, gm. Horodło, woj. zamojskie, AZP 85-96/58

Informator Archeologiczny : badania 32, 67-68

1998

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Prace ukierunkowane były na badanie cmentarzysk kultury strzyżowskiej. Badano strefę stanowiska o największym zniszczeniu spowodowanym przez orkę i erozję naturalną.

W trakcie badań wykopaliskowych odkryto 2 częściowo zniszczone groby szkieletowe kultury strzyżowskiej, których wyposażenie grobowe stanowiły: 2 fragmentarycznie zachowane naczynia gliniane, 3 grociki krzemienne do strzał, 4 przedmioty kościane, 1 ozdoba miedziana (taśma) i 3 paciorki fajansowe. Ponadto przebadano 3 obiekty ziemne o charakterze gospodarczych jam osadowych, które na podstawie fragmentów ceramiki w nich znalezionych można zaliczyć do kultury łużyckiej i datować na schyłek epoki brązu lub wczesny okres epoki żelaza.

Dokumentacja powykonawcza z badań znajduje się w PSOZ w Zamościu a materiały zabytkowe zdeponowano w Muzeum Lubelskim w Lublinie.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Archeologii Polski Środkowowschodniej”, t. IV. - 1999 r.

HRUBIESZÓW, ul. 3-go Maja, woj. zamojskie

- ślady osadnictwa neolitycznego
- osada kultury mierzanowickiej (wczesna epoka brązu)
- ślady osadnictwa kultury łużyckiej
- osada nowożytna

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 27 lutego do 2 kwietnia przez mgr. Józefa Niedźwiedzia (Usługi Archeologiczne i Geodezyjne „Profil”). Finansowane przez Wojewódzką Dyrekcję Inwestycji w Zamościu.

Nadzory archeologiczne przy budowie budynku ZUS-u w Hrubieszowie.

W ich wyniku zarejestrowano 14 obiektów, w tym sześć jam gospodarczych kultury mierzanowickiej (ob. 2, 4, 5-6, 10-11). Ich średnice wynosiły 120 - 140 cm (strop) i około 180 - 210 cm (spąg); wypełniska składały się z ziemi szarej i ciemnoszarej a przy dnie również z kilkunastocentymetrowej warstewki ziemi czarnej.

Obiekt nr 5 został prawdopodobnie w górnej części zniszczony przez osadnictwo kultury łużyckiej, której ślady w postaci kilku fragmentów ceramiki (w tym jednego ornamentowanego), znaleziono w obrębie obiektu. Niestety gruba warstwa czarnoziem uniemożliwiła wyróżnienie tego obiektu. Obiekt nr 7 mimo, że zawierał materiały kultury mierzanowickiej, był zapewne obiektem współczesnym. Jego kształt i warstwowanie wypełnisko znacznie odbiega od pozostałych jam kultury mierzanowickiej. Nieco inaczej wygląda też struktura ziemi w obiekcie, stąd jest on zapewne obiektem współczesnym.

W jamach mierzanowickich odkryto fragmenty garnków baniastych z guzkami pod wylewem oraz ceramikę zdobioną odciskami pojedynczego lub podwójnego sznura a w jednym przypadku także fragment brzuśca zdobionego poziomymi żłobkami oraz kilka zabytków krzemiennych. Całość materiałów mierzanowickich pochodzi z fazy klasycznej tej kultury.

Ponadto wśród materiałów pradziejowych wystąpiły dwa fragmenty ceramiki neolitycznej oraz kilka fragmentów ceramiki kultury łużyckiej, które pochodzą prawdopodobnie z płytkiego obiektu usytuowanego bezpośrednio nad jamą mierzanowicką (ob. 5). Ze względu na grubą warstwę czarnoziem nie można go było uchwycić. Ceramikę można dość obszernie datować na IV-V okres epoki brązu.

Podczas nadzorów odkryto także szereg nowożytnych obiektów instalacyjnych (ob. 3, 9, 12, 12A i 13), które pochodzą z 2 poł. XX-go wieku.

Trzy obiekty: dysza (ob. 1) będąca elementem wędzarni (?) oraz doły śmietnikowe (ob. 7 i 8) są nieco starsze, lecz najwcześniej można je datować na podstawie ceramiki i innych zabytków ruchomych na koniec XIX wieku.

JANKI DOLNE, st. 11, gm. Horodło, woj. zamojskie, AZP 85-96/58

- osada i grób kultury lubelsko-wołyńskiej ceramiki malowanej (neolit)

- cmentarzysko szkieletowe kultury mierzanowickiej (wczesna epoka brązu)
- osada kultury strzyżowskiej (wczesna epoka brązu)
- osada kultury łużyckiej (późny okres epoki brązu /wczesny okres epoki żelaza)
- umocnienia obronne z okresu nowożytnego

Badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 17 do 29 sierpnia przez mgr. Józefa Niedźwiedzia (Usługi Archeologiczne i Geodezyjne „Profil”). Finansowane przez PSOZ. Trzeci sezon badań. Przebadano powierzchnię około 130 m².

Stanowisko 11 w Jankach znajduje się w strefie krawędziowej doliny Bugu, przy jednym z jego bezimiennych cieków, na dużym cyplu o ekspozycji okrężnej.

Poprzednio prowadzono tutaj badania w roku 1995 i 1997.

W tegorocznym sezonie założono 5 różnej wielkości wykopów i odkryto 10 obiektów osadowych oraz jeden pochówek ludzki.

Grób szkieletowy jest już trzecim pochówkiem ludzkim na tym stanowisku. Zmarły ułożony był na boku w pozycji skurczonej, z głową na północ, z niewielkim odchyleniem na zachód. Podobnie jak w latach ubiegłych przy zmarłym nie znaleziono żadnych naczyń glinianych, a jedynym wyposażeniem był wisior wykonany z muszelki. Takie wisioriki spotyka się w grobach kultury strzyżowskiej i do niej pochówek należy zaliczyć.

Z kulturą strzyżowską można łączyć także pięć jam gospodarczych o niewielkich rozmiarach (1-2 m średnicy), zbliżonego kształtu (owalne lub okrągłe) i głębokości 50-70 cm. Zawierały one niewiele materiału ruchomego, jedynym wyjątkiem jest tutaj jama 3a/98, gdzie obok sporej ilości ceramiki i kości zwierzęcych znaleziono również kościany gładzik.

Trzy z odkrytych w tym sezonie obiektów: trapezowata jama zasobowa, półowalna jama gospodarcza i półziemianka z dwiema jamami oraz paleniskiem należało do kultury łużyckiej z okresu halsztackiego. Półziemianka została odkryta tylko częściowo stąd dane na jej temat są fragmentaryczne. Miała ona w przybliżeniu 460 cm szerokości a jej dno znajdowało się na głębokości 105-110 cm. W południowowschodniej części znajdowało się palenisko zaś w części środkowej, przy ścianie zachodniej, odkryto trapezowatą jamę zasobową o średnicy 130 cm i głębokości 140 cm, licząc od dna półziemianki. Druga z jam, dużo mniejszych rozmiarów, mogła być dołkiem posłupowym.

Dwa inne obiekty odkryte na stanowisku są nieznanego charakteru i trudnej do ustalenia chronologii.

Przebadanie dalszej części stanowiska zweryfikowało ubiegłoroczne ustalenia odnośnie domniemyanych dołów posłupowych, tworzących dwa obiekty. Okazało się, że ich zasięg jest znaczny i sięgają na długość co najmniej 55 metrów. W jednym z wykopów uchwycono 6 rzędów takich „dołków” w regularnych odstępach 1,5 m, co każe je łączyć z jakąś uprawą. Być może są to sadzonki leśne, gdyż do II wojny światowej istniał tutaj las.

W warstwie kulturowej obok sporej ilości ceramiki i kości zwierzęcych odkryto także dwa krzemienne grociki sercowate oraz rylec klinowy wykonany na wiórówcu. Wszystkie trzy zabytki wykonano z krzemienia wołyńskiego.

Dokumentacja powykonawcza z badań znajduje się w PSOZ w Zamościu a materiały zabytkowe zdeponowano w Muzeum im. ks. Stanisława Staszica w Hrubieszowie.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Archeologii Polski Środkowowschodniej”, t. IV. - 1999 r.

Badania nie będą kontynuowane.

Jeziorzany, st. 19, gm. *loco*, woj. lubelskie - patrz: wczesne średniowiecze

Jurków, st. 5, gm. Czechów, woj. tarnowskie, AZP 107-63/73 - patrz: neolit